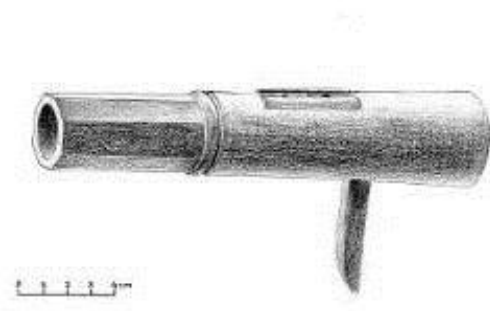

26. OTEPÄÄ PÜSS ON ÜKS KÕIGE VANEM KÄSITULIRELV

Otepää linnamäel on peidus ammuste aegade saladusi. Otepää linnus jäi varemetesse ilmselt 14. sajandi lõpul Liivi ordu ja Tartu piiskopi vahelise sõja käigus. 1396. aasta teisel poolel piirasid orduväed Otepää linnust. Neil õnnestus linnus põlema süüdata. Linnuse puitosad põlesid nii tugeva leegiga, et kokku varisesid isegi hoonete tellismüürid. Varingu alla jäi palju väärtuslikke asju: hõbedast lauanõusid, hõbedat ja kristallidega kaunistatud raamatuid, raudrüüsid ja muud hinnalist. Nende leidude kõrval äratasid erilist huvi ühe metalltoru tükid. Need killud õnnestus servapidi kokku sobitada ja nii selgus enam kui kuuesaja aasta eest kasutusel olnud püssi endine kuju.

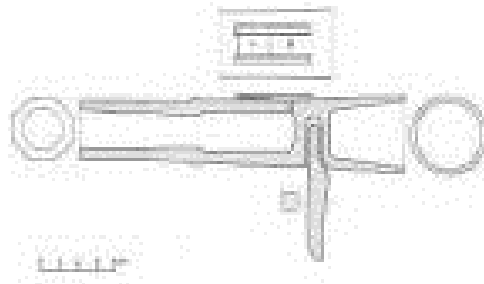

600 aasta vanune Otepää püss

Algselt oli relva metallosa pikkus umbes 175 mm ja toru läbimõõt võis olla 18–20 mm. Metallosale oli omal ajal kinnitunud umbes meetri pikkune lihtne puuvars.

Püssil on veel üks huvitav lisand. Valamisel oli ta alakülje keskossa jäetud õõnsus, kuhu pandi raudpulk. Selle väljaulatuv ots paigutati müüriinuka taha, et pehmemdada laskmisel tekkivat tagasilööki.

Püssi läbilõige

Laskeasend püssist tulistamisel

Laskja toppis püssirohu ja kuuli torusse, seejärel puistas püssirohtu ka püssi peal asuvasse süütekanalisse ja relv oligi laskevalmis. Süütamiseks kasutas ta sel ajal veel hõõguvat raudpulka, tulelonti või juba isegi süütenööri. Laskmisel paiskusid nii püssitorust kui süütekanalist välja sädemed, leegid ja korralik suitsupahvakas. Laskja toetas tulistamisel puust varre öla peale (Vaata laskeasendit).

Tekst kohandatud Ain Mäesalu artikli järgi

**Fotol olev sõdalane sihib
vaenlast ühest varasemast
tulirelvast.**

Autori foto Kastelholmi muuseumist